

Soru ve Yanıtlarla Nöroetik

“Q & A” on Neuroethics

Pierre Magistretti¹, Gönül Ö. Peker²

¹ DANA, EDAB, EBC Kurucu/Yönetici, FENS Önceki Başkanı, IBRO Gelecek Genel Sekreteri, Lausanne, İsviçre

² DANA, EDAB Üyesi, TÜBAS Kurucu/Genel Başkanı, Nöroetik Eğitimsi, İzmir, Türkiye

¹ DANA, EDAB, EBC Founding/Executive Member, Past FENS President, IBRO Secretary General Elect, Lausanne, Switzerland

² DANA, EDAB Member, NST Founder/President, Neuroethics Instructor, İzmir, Turkey

Türk Norol Derg 2010;16(Ek 1):32-33

ÖZET

Kendi içinde zaten çoğul disiplinli bir düşün, eğitim ve araştırma alanı bulunan “sinirbilim” veya “beyin bilimi”, günümüzde, kendine özgü eğitsel, felsefi, etik, estetik, hukuksal ve politik açımları ile sınırları zorlamakta ve iyice özgül bir etik alt disiplini olarak, “Nöroetik” kavramını önermektedir. Amerika Birleşik Devletleri (ABD)’nde, özellikle beyin ve kanser araştırmalarını destekleyen saygın ve güçlü Dana Vakfı’nın daveti üzerine, yüzelli aşkın yetkin ve ünlü temel ve klinik sinirbilimci, biyoetikçi, psikiyatrist, psikolog, sosyolog, felsefeci, hukukçu ve kamu yöneticisi Mayıs 2002 tarihinde San Francisco kentinde buluşarak, ortak bir dil bulma ve nöroetik alanını betimleme çabasına giriştiler ve ilk tanımlamayı geliştirdiler: “Nöroetik, beyine ilişkin bilimsel buluşların; tıbbi uygulamalar, yargıya ilişkin değerlendirmeler ve sağlık ve sosyal güvenceye ilişkin yasal düzenlemelere taşındığında doğabilecek etik, yasal ve toplumsal soru ve sorunlarla uğraşır; hekim, yargıç ve avukatların, sigorta yetkililerinin, yasa koyucuların, kamuoyu mühendislerinin ve tüm kesimleri ile toplumun bu sorunlara yaklaşım ve çözümlerini gözetler, araştırır ve hatta dayanışmanlık sağlar.

Son 10 yılda, DANA, EDAB, IBRO, FENS, SfN ve Avrupa Beyin Konseyi’nin yaygın, TÜBAS’ın Türkiye’deki yerel etkinlikleri ve Kanada, ABD ve bazı Avrupa üniversitelerindeki “Nöroetik Mezuniyet Sonrası Programları” ile bu alanda ciddi farkındalık ve açılım sağlanmıştır. Kısa mülakat formatındaki bu oturumda, kavram ve açımları ile nöroetik yeniden tanıtılacak ve giderek daha ciddi tartışma alanlarına dönüşen seçilmiş sorunlardan **“beyin ve davranışa yönelik ilaç uygulamaları”**, **“derin beyin uyarımı”** ve **“yalan makinesi” olarak işlevsel beyin görüntüleme**” özetle ele alınacaktır.

ABSTRACT

Neuroscience or brain science which readily implies rich, deep and sophisticated philosophy, scholarship and research is uniquely multidisciplinary by nature. Nowadays, neuroscientific advancements set novel challenges and call for strong involvement of philosophers, ethicists, lawyers, educators, public leaders, and policy makers along with basic and clinical neuroscientists, psychiatrists, and psychologists to take a further step and propose the specific concept and subfield of “Neuroethics”. Neuroethics is “the study of ethical, legal and social questions that

arise when scientific findings about the brain are carried into medical practice, legal interpretations and health and social policy". It aims to examine, understand, and to an extent, guideline "how doctors, judges and lawyers, insurance executives and policy makers as well as the public will deal with those questions".

Faithfully based on the proceedings of the historical "landmark conference, entitled, 'Neuroethics: Mapping the Field', organized by the Dana Foundation and participated by more than 150 eminent international neuroscientists, bioethicists, philosophers, lawyers and public policy makers in San Francisco, California in May 2002", and

all of the related publications made and public sessions held thereon, by DANA, EDAB, IBRO, FENS, Sfn, European Brain Council, extensively, and by the Neuroscience Society of Turkey (TUBAS), locally, as well as the core curriculum of the major Neuroethics Graduate Programs in North American and European academic institutions; this concise interview will modestly attempt to reintroduce and promote the concept, implications and touch selected major issues of emerging concern like "**pharmacological enhancement**", "**deep brain stimulation**", and "**functional imaging as 'lie detector'**" in the context of neuroethics.